

Comparing the talent management model of gifted students in the educational system of Iran and Canada and presenting a health-based talent search model

ARTICLE INFO

Article Type

Reasearch Article

Aurhors

Seyyed Mohsen Mirarabshahi

Aboutaleb Seadati Shamir

Khadijeh Abulmaali

How to cite this article

Seyyed Mohsen Mirarabshahi, Aboutaleb Seadati Shamir, Khadijeh Abulmaali, Comparing the talent management model of gifted students in the educational system of Iran and Canada and presenting a health-based talent search model, *Journal of Quran and Medicine*, 2022;7(3):234-250.

1. PhD student, Department of Philosophy of Education, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Educational and Personality Psychology, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (corresponding author).

3. Professor, Department of Educational Psychology, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: seadatee@srbiu.ac.ir

ABSTRACT

The aim of the current research was to compare the talent management model of gifted students in the educational system of Iran and Canada and to present a health-based talent search model. The present research method was descriptive of mixed type (qualitative and quantitative). The statistical population of the research in the qualitative part included Iran and Canada, and the purposeful sampling method was used. In addition to Iran, among all the countries in the world, Canada was selected as one of the advanced countries in terms of educational indicators. In the quantitative part, the statistical population was all the students of the second secondary level of Sampad schools in Tehran, which was used using staged cluster sampling, and then the components in the talent management model of gifted students were analyzed using the content analysis method. Sandpapers were identified and extracted, and a model with 9 components was identified. Also, the scientific basis of education for gifted students in Canada has 58 indicators, 9 categories (multidimensional dynamics, enrichment based on independence, assessment and identification based on tests, special facilities, special training, holding competitions, independence in identifying talents, talent Participatory search and monitoring of talents) and 4 topics (comprehensiveness of talent search, autonomy in talent search, restorative and extracurricular trainings, emphasis on collaborative abilities) and are the results of second-order confirmatory factor analysis and related structural equation modelling to the final questionnaire in order to formulate the final perceptual model showed that among these 9 components of independence in identifying talents, monitoring talents, enrichment based on independence, special training, tests, multi-dimensional dynamics, special facilities, holding competitions, participatory talent search, respectively, have the highest factor loading and factor weight on the second-order factor of gifted students' talent search. In this way, the final model of the research with nine factors and 50 items was compiled as a suitable conceptual framework for the talent management model of gifted students in Iran.

Keywords: talent management model, multidimensional dynamics, enrichment based on independence, assessment and identification based on tests, special facilities, special training, holding competitions, independence in identifying talents, collaborative talent search and talent monitoring I see.

مقایسه الگوی مدیریت استعدادها ی دانش آموزان تیزهوش در نظام آموزشی ایران و کانادا و ارائه الگوی

استعداد یابی مبتنی بر سلامت

سید محسن میرعربشاهی

دانشجوی دکتری، گروه فلسفه تعلیم و تربیت، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

ابوطالب سعادت شامیر*

استادیار، گروه روان شناسی تربیتی و شخصیت، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۶/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۸/۲۲

*نویسنده مسئول: seadatee@srbu.ac.ir

مقدمه

امروزه یافتن افرادی با توانایی‌های برتر شناختی در آموزش و پرورش هر کشوری از اهمیت خاصی برخوردار است. غالباً دانش آموزان تیزهوش، والدین و خود افراد از استعدادهایشان به درستی آگاه نیستند، هرگاه دانش آموزان تیزهوش و والدین، استعداد دانش آموزان و کودکان خود را شناسایی کنند، می‌توانند آنها را در مسیر درست هدایت نمایند. بدون شک معلم در تمام نظام‌های آموزشی دارای نقش کلیدی و اثرگذار است و انتظار جامعه از مدرسه و معلم این است که جوانانی را برای زندگی واقعی در جامعه فردا آماده کند. لذا دانش، مهارت و توانایی‌های زنان و مردان آینده به دانایی، توانایی، صلاحیت، تلاش و احساس مسئولیت دانش آموزان تیزهوش امروز بستگی دارد(۱).. بنابراین بسیار مهم و حیاتی است که شایسته‌ترین افراد برای حرفه معلمی به کار گمارده شود. در حقیقت هر کشوری که دانش آموزان تیزهوش اثربخش‌تر و شایسته‌تری داشته باشد آموزش و پرورش کارآمدتر و باکیفیت‌تری خواهد داشت(۲).

مدیریت استعداد در بخش آموزش به شناسایی و به کارگیری دانش آموزان تیزهوش و مدیران اثربخش برای همه مدارس و کلاس‌های درس و تجهیز آنها به مهارت‌های آموزشی و رهبری موردنیاز به‌منظور بهبود چشمگیر موفقیت دانش آموزان اشاره دارد. مدیریت استعداد در مدارس و آشنا کردن دانش آموزان و دانش آموزان تیزهوش و والدین با توانایی‌ها و استعدادهای منحصربه‌فرد دانش آموزان، سبب آشنایی و شناخت توانایی‌ها، و نیز محدودیت‌های دانش آموزان شده و بدین وسیله به فرد کمک می‌شود تا تصمیم‌های معقول‌تر و واقعی‌تری اتخاذ کند و موفق به تأمین زندگی سالم، شود(۳). یکی از متداول‌ترین الگوهای ارائه شده در زمینه مدیریت استعداد به‌ویژه در سازمان‌های است که شامل: ۱- مدیریت عملکرد ۲- پرورش کارکنان ۳- پاداش و قدردانی ۴- ارتباطات ۵- جو و فرهنگ باز می‌باشد؛ این عوامل شرایط را برای اجرای اصول استراتژی مدیریت استعداد در سازمان هموار می‌کنند و جذب و نگهداری افراد بااستعداد را در سازمان امکان‌پذیر می‌نماید. اگرچه رویکرد مدیریت استعداد در بخش آموزش مستقیماً منبعت از رویکردهای نوظهور مدیریت استراتژیک سرمایه انسانی

خدیجه ابوالمعالی

استاد، گروه روان شناسی تربیتی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه الگوی مدیریت استعدادها ی دانش آموزان تیزهوش در نظام آموزشی ایران و کانادا و ارائه الگوی استعداد یابی مبتنی بر سلامت بود. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع آمیخته (کیفی کمی) بود. جامعه آماری تحقیق در بخش کیفی شامل کشور ایران و کانادا بودند که از روش نمونه گیری هدفمند استفاده شد. به این صورت که علاوه بر ایران، از بین کلیه کشورهای دنیا، کانادا به عنوان کشوری که از لحاظ شاخص های آموزشی و پرورشی در زمره کشورهای پیشرفته محسوب می شدند به عنوان کشورهای منتخب انتخاب شد. جامعه آماری در بخش کمی کلیه دانش آموزان مقطع متوسطه دوم مدارس سمپاد شهر تهران بودند که با استفاده از نمونه گیری خوشه ای مرحله ای استفاده شد و سپس مولفه های موجود در الگوی مدیریت استعدادها ی دانش آموزان تیزهوش با استفاده از روش تحلیل محتوی از نوع سندکاوی شناسایی و استخراج شدند و یک مدل با ۹ مولفه شناسایی شد. همچنین مبانی علمی آموزش دانش آموزان تیزهوش در کانادا دارای ۵۸ شاخص، ۹ مقوله (پویایی چند بعدی، غنی سازی مبتنی بر استقلال، ارزیابی و شناسایی بر اساس آزمون ها، تسهیلات خاص، آموزش های ویژه، برگزاری مسابقات، استقلال در شناسایی استعداد ها، استعداد یابی مشارکتی و دیده بانی استعداد ها) و ۴ مضمون (همه جانبه بودن استعداد یابی، خود مختاری در استعداد یابی، آموزش های ترمیمی و فوق برنامه، تاکید بر توانایی های مشارکتی) و می باشد نتایج تحلیل عامل تاییدی مرتبه دوم و مدل یابی معادلات ساختاری مربوط به پرسشنامه نهایی به منظور تدوین مدل ادراکی نهایی نشان داد که از بین این ۹ مولفه استقلال در شناسایی استعداد ها ((۰/۴۵۷) * ۰/۶۶۷) ، دیده بانی استعداد ها، غنی سازی مبتنی بر استقلال، آموزش های ویژه، آزمون ها، پویایی چند بعدی، تسهیلات خاص، برگزاری مسابقات، استعداد یابی مشارکتی، به ترتیب بالاترین بار عاملی و وزن عاملی را بر روی عامل مرتبه دوم استعدادیابی دانش آموزان

شهر واقع شده‌اند. در دوره‌های آموزشی این مدارس، عمق مطالب آموزشی بیشتر بوده و مباحثی از دروس مقطع بعدی تحصیلی به دانش‌آموزان ارائه می‌شود (۸). تکالیف در این دوره‌ها دشوارتر بوده و روند آموزشی سریع‌تر است. همچنین هیأت آموزش و پرورش «ونکوور» نیز از سیستم آموزشی تیزهوشانی به نام خوشه‌های چند سنی (MACC) برخوردار است؛ برنامه‌ای تمام وقت ویژه دانش‌آموزان کلاس‌های چهارم تا هفتم که بهره‌های بسیار بالایی دارند. در این برنامه دانش‌آموزان با آموزش مبتنی بر پروژه برای استفاده از مهارت‌های فکری بالاتر به چالش کشیده می‌شوند. تمرکز دیگر این برنامه خودیادگیری است. دانش‌آموزان تشویق می‌شوند روند تحصیلی خود را کنترل کرده و بر آن نظارت داشته باشند و به دنبال فرصت‌هایی برای غنی‌سازی دانش خود باشند. ورود به این برنامه با نظر نهایی یک هیأت ناظر انجام می‌شود. همچنین پیش از ورود به این مدارس دانش‌آموزان با آزمون‌های عملکردی، آزمون‌های توانایی شناختی و انگیزه ارزیابی می‌شوند (۹).

«جدیدترین قوانین آموزشی در کانادا، مبتنی بر مصوباتی است که در قرن بیستم، خصوصاً در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ به تصویب رسید. از سال ۱۹۹۰، مقررات مربوط به «تیزهوشی» و «آموزش تیزهوشان» مورد بررسی مجدد قرار گرفت و آموزش دانش‌آموزان مستعد و تیزهوش، صریحاً به بخشی از برنامه آموزشی عمومی تبدیل شد. در حال حاضر، تمایل برای تدوین قوانین و مقررات، بیشتر به «نیازهای فردی دانش‌آموزان تیزهوش» و «آموزش تیزهوشان» محدود می‌شود. قوانین مدارس در کانادا، بر الگوی عمومی آموزش انفرادی و ایجاد امکان گذراندن دوران تحصیل به صورت انفرادی از طریق «تسریع تحصیلی» و «غنی‌سازی» محتوای آموزشی در درون مدارس عادی و نیز مدارس خاص تأکید می‌کند. علاوه بر جداسازی مبتنی بر آموزش فکری و علمی، قوانین مدارس بر ضرورت ادامه تسهیلات آموزشی در حوزه‌های غیرعلمی و فکری نیز (در دوره ابتدایی تا دبیرستان) اشاره می‌کند.» (۱۰)

در قوانین مدارس، فصل ویژه‌ای وجود دارد که به تسهیلاتی در مدرسه اشاره می‌کند که مشخصاً مناسب تیزهوشان است. این فصل، شامل مقرراتی راجع به تسهیلات خاص، مانند «جهش کلاسی» یا «معافیت از آموزش اجباری» در شرایط ویژه و بررسی شده (برای مثال، برای شرکت در کلاس‌های دانشگاهی) است که به طور ضمنی، در جهت آموزش کودکان تیزهوش است. از سال ۱۹۹۸، انعطاف لازم برای اجازه گذراندن دوران تحصیل از دوره ابتدایی تا دوره دبیرستان به صورت انفرادی، در قوانین آموزشی ایجاد شده است و «جهش کلاس» هم تا سه نوبت (در هر دوره تحصیلی، یک نوبت) مجاز است. فراغت تحصیلی زودهنگام از مدرسه، به همراه اجازه حضور در دانشگاه، در سن ۱۵ سالگی امکان‌پذیر است. برای کسب اطمینان از توانایی‌های علمی مورد نیاز، در این موارد یک آزمون ویژه برگزار می‌شود. در نتیجه این مقررات، لازم است سن رسمی مجاز برای دانشجویان دانشگاه‌ها به ۱۵ سال کاهش یابد. آموزش خصوصی و تحصیل در منزل، مجاز است. تسهیلات و امکانات خاص همانند نظام آموزشی ویژه، مجموعه متنوعی از تسهیلات خاص نیز

و مدیریت استعداد در بخش خصوصی می‌باشد ولی نظام‌های آموزشی نیز برای ارتقای موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان سودای تأمین مستعدترین، توانمندترین و باانگیزه‌ترین دانش‌آموزان تیزهوش و مدیران را در سر می‌پروراند که این مسئله، جز با استراتژی مدیریت استعداد مهیا نمی‌گردد (۴).

مدیریت استعداد اجرای یکپارچه و یا سیستم‌های طراحی شده جهت افزایش بهره‌وری در محیط کار بیان شده که با توسعه فرایندهای بهبودیافته برای جذب، توسعه، حفظ و نگهداشت و به استفاده از افراد با مهارت و استعداد لازم برای پاسخگویی به حال و آینده کسب و کار نیاز دارد. به عبارتی مدیریت استعداد در فرایندهای مدیریتی و فرصت‌های موجود در افراد سازمانی به عنوان «استعداد» در نظر گرفته می‌شود. مدیریت استعداد در مؤسسات آموزشی در راستای توسعه سرمایه انسانی و مهارت‌های جوانان است، این مدیریت، مجموعه فعالیت‌های سازمانی برای دارایی، توسعه، ایجاد انگیزه و حفظ نیروهای با استعداد برای رسیدن به اهداف آینده سازمان است (۵).

مدافعان آموزش تیزهوشان بر این باورند که کودکان تیزهوش یا نابغه از نظر ادراکی و فکری بسیار بالاتر از حد تصور هستند، از این رو سرعت بخشیدن به آموزش آنها، هدایتشان به سمت امتیازهای بالای تحصیلی، تعیین سطح پیشرفته و برگزاری دوره‌های بین‌المللی یا غنا بخشیدن به محتوای آموزشی آنها درست‌ترین رویکرد آموزشی برای آنهاست (۶). به اعتقاد این گروه، استفاده از تکنیک‌های آموزشی ویژه به نفع تیزهوشانی خواهد بود که در کلاس‌های عادی، چالشی برای دست‌وپنجه نرم کردن با آن ندارند. با ایجاد محیط آموزشی یکدست‌تر برای این کودکان، تطبیق سبک آموزش برای دانش‌آموزان تیزهوش مناسب با نیاز دانش‌آموزان ساده‌تر می‌شود و دانش‌آموزان می‌توانند با همکلاسی‌هایی در سطح هوشی خودشان تعامل برقرار کنند. اما در مقابل، منتقدان این رویکرد معتقدند جداسازی دانش‌آموزان ممکن است به از بین رفتن رهبر و الگو، افزایش شکاف بین آنها و کاهش اعتماد به نفس دانش‌آموزان با بهره‌های پایین‌تر منجر شود. در طول سال‌ها و دهه‌های گذشته بسیاری از کشورهای جهان در سیستم آموزش و پرورش خود، مدارس و مراکز ویژه‌ای برای کودکان تیزهوش ایجاد کرده‌اند و در مقابل بسیاری از کشورها هم تن به این ماجرا نداده‌اند و تلاش کرده‌اند دانش‌آموزان تیزهوش و معمولی را در کنار هم و به صورت یکسان آموزش دهند (۷). از این رو جهت رسیدن به یک الگوی مدیریت استعداد نظام آموزشی ایران با کانادا جهت شناسایی الگوی مناسب مقایسه خواهد شد

در کانادا و در بخش‌های مختلف این کشور سیستم‌های متنوعی برای جذب دانش‌آموزان تیزهوش وجود دارد. هیأت آموزش و پرورش «کالگری» در آلبرتا کانادا از مدارس ابتدایی، متوسطه و دبیرستان‌های متعددی برخوردار است که برنامه آموزش تیزهوشان و نوابغ (GATE) را ارائه می‌دهند. دانش‌آموزانی که بتوانند آزمون هوش این مدارس را پشت سر بگذارند در دسته تیزهوشان قرار می‌گیرند. برای هر دوره تحصیلی ۲ مدرسه برنامه ویژه تیزهوشان را برگزار می‌کنند که یکی در شمال و دیگری در جنوب

در ۱۰ سال گذشته ایجاد شده است. ایده «آموزش تلفیقی» نیز، همانند «جداسازی»، به کار بسته شده است (۱۱).

راس (۲۰۲۰) بیان کرده است که در کانادا، تیزهوشان در کلاس‌های معمولی درس می‌خوانند ولی از طریق «غنی‌سازی آموزشی»، «کارگاه‌های آموزشی» (دوره پیش‌دبستانی تا دبیرستانی)، «مشاوره انفرادی» (خصوصاً دوره دبستان) یا برنامه‌های جداگانه دیگر در زمینه‌های زبان، ریاضیات، علوم، موسیقی یا ورزش، مورد توجه قرار می‌گیرند. بیش از ۶۰ مدرسه در وین، در حال کسب تجربه در مورد یک شیوه آموزشی ویژه با عنوان «یادگیری آزاد» هستند. در حال حاضر، «شناسایی» و «آموزش انفرادی» دانش‌آموزان تیزهوش در این چارچوب، در دست بررسی است. علاوه بر «غنی‌سازی آموزشی»، «تسریع تحصیلی» نیز بر پایه قاعده‌ای مشخص، بیشتر در دوره ابتدایی، مورد تجربه قرار گرفته است. تجربه‌های موفقی در زمینه «جهش پایه‌ای» آرام و ملایم به دست آمده است. پس از طی یک دوره آزمایشی حضور در یک کلاس در پایه بالاتر، دانش‌آموز می‌تواند تصمیم نهایی خود را در زمینه «تسریع» یا «جهش» بگیرد. در دوره دبیرستان، دانش‌آموزان تیزهوش می‌توانند در کلاس‌های آموزشی دانشگاهی حضور پیدا کنند. اگر آنها در آزمون یکی از این درس‌ها نمره قبولی به دست آورند، پس از ورود به دانشگاه، نیازی به گذراندن دوباره آن درس ندارند. «مشاوره روان‌شناسی»، در همه دوره‌های تحصیلی (دوره پیش‌دبستانی تا دبیرستانی) در دسترس است. المپیادها و مسابقات محلی، ملی و بین‌المللی، در زمینه زبان خارجی، علوم طبیعی و اجتماعی، ریاضیات و همچنین ورزش و هنر، در همه دوره‌های تحصیلی (دوره پیش‌دبستانی تا دبیرستان) مرتباً برگزار می‌شود (۱۲).

شناسایی دانش‌آموزان تیزهوش در کشور کانادا، اصولاً به دست متخصصان، مانند روان‌شناس مدرسه، معلم یا دانشمندی که آزمون‌های استاندارد را به کار می‌برند، صورت می‌گیرد. اطلاعاتی که از سوی والدین ارائه می‌شود، در فرایند شناسایی مورد استفاده قرار می‌گیرد. به منظور شناسایی دانش‌آموزان برای برخورداری از تسهیلات خاصی همچون «جهش کلاسی» یا «غنی‌سازی برنامه آموزشی»، «پیشرفت تحصیلی» در سطح عالی در محدوده استعداد آن فرد و توصیه معلم، به‌عنوان معیارهای اصلی محسوب می‌شوند (در دوره دبستان). در دوره راهنمایی و دبیرستان، متخصصان با پس‌زمینه روان‌شناسی نیز، در فرایند انتخاب دانش‌آموزان دخالت دارند. برای شرکت در مسابقات و المپیادها، «توصیه خود دانش‌آموز» و «توصیه معلم» پذیرفته می‌شود. مدارس تخصصی، معیارهای گزینش خاص خود را دارند. «پیشرفت تحصیلی» در مدرسه، به‌عنوان نشانه‌ای برای استعداد برتر شناخته می‌شود. انجام آزمون‌های روان‌شناسی به دست روان‌شناس مدرسه، در جریان شناسایی، به کار برده می‌شود. شناسایی پدیده «کم‌آموزی» در کانادا، در کانون توجه است. فرایند مناسبی برای تشخیص این پدیده و یا حتی راهنمایی در این زمینه، در دست نیست (۱۳).

از آنجا که مدارس در چگونگی آموزش تیزهوشان اختیار کامل دارند، برخی از مدارس برنامه‌های آزمایشی را به اجرا در می‌آورند و برخی دیگر چنین کاری نمی‌کنند. تقریباً ۱۰ تا ۱۵ درصد مدارس، کلاس‌هایی موسوم به «کلاس کانگورو» را به مدت ۴ ساعت در هفته ایجاد کرده‌اند. در این کلاس‌ها، دانش‌آموزان تیزهوش از کلاس‌های معمولی مختلف و با سنین متفاوت، در کنار هم جمع می‌شوند تا بر روی تمرین‌ها و پروژه‌های چالش برانگیز کار کنند. این اقدام ابتکاری در اصل اهداف «شناختی» داشت. با این وجود، پس از انجام آزمایش‌های میدانی، به نظر می‌رسد این اقدام که در آن امکان مواجهه با همتایان فراهم می‌شود، برای رشد «اجتماعی-هیجانی» تیزهوشان نیز حائز اهمیت است. این ارتباط با همتایان، تأثیر مثبتی بر «حرمت خود» افراد با استعداد دارد. از این گذشته، در این کلاس‌ها آنها می‌توانند با همتایان خود به رقابت بپردازند که به آنها کمک می‌کند که «خودانگاشت» واقع‌بینانه‌تری از خود به دست آورند (۱۴).

اندرسون و دسلند معتقدند آموزش تیزهوشان در کانادا، ریشه در حوادث سیاسی دارد. دهه اخیر، با اجماع در میان احزاب سیاسی مختلف، به تعریف علمی تیزهوشی و نیازهای آموزشی دانش‌آموزان تیزهوش اختصاص یافته است. بحث «تلفیق یا جداسازی»، به بحث «تلفیق و جداسازی» تبدیل شده است که هرچه بیشتر بر سلامت و رفاه دانش‌آموزان تیزهوش تأکید دارد. ابتکارات مدارس و فعالیت‌های بخش خصوصی نیز در چند سال اخیر به‌طور جدی توسعه پیدا کرده است. با وجود توسعه سریع کیفیت آموزش تیزهوشان، وضع قوانین و آئین‌نامه‌های واضح و آشکار بیشتر همچنان در کانادا ضرورت دارد. حساسیت دانش‌آموزان تیزهوش، والدین و دانش‌آموزان در زمینه تیزهوشی روشن و آشکار است؛ اما «تنوع موجود» در میان مدارس راجع به نیازهای آموزشی تیزهوشان باید توسعه پیدا کند. مجموعه‌ای از نثریات علمی در مورد تیزهوشی و آموزش تیزهوشان، در کانادا وجود دارد؛ اما مواد آموزشی مرتبط به قدر کافی در دسترس دانش‌آموزان تیزهوش قرار نگرفته است؛ بنابراین به نظر می‌رسد این وضعیت باید تغییر کند. البته، مهم‌ترین کاری که باید انجام گیرد، کیفیت بخشی به نحوه آموزش تیزهوشان در میان دانش‌آموزان تیزهوش و نیز مؤسسات تخصصی دست‌اندر کار آموزش تیزهوشان (از کودکان تا دانشگاه) است. «آموزش تیزهوشان» باید در برنامه آموزشی «تربیت دانش‌آموزان تیزهوش» ادغام شود و نه به شکل اختیاری، بلکه به شکل یک سرفصل اجباری ارائه شود (۱۵).

دوره‌های بازآموزی پس از فارغ‌التحصیلی در زمینه «آموزش تیزهوشان»، همانند برنامه انجمن اروپایی توانایی برتر» که منجر به دریافت گواهینامه «متخصص در آموزش تیزهوشان» می‌شود. باید فرصت را برای ادامه تحصیل در سطح دانشگاهی فراهم آورد، و نیز باید با همکاری دانشگاه‌های اروپایی، دوره آموزشی آموزش تیزهوشان در مقطع کارشناسی ارشد تأمین شود. «دانش‌آموزان تیزهوش متخصص در امر آموزش تیزهوشان، باید در مدرسه مورد

² Anderson, J. R., & Deslandes, C

¹ Ross

تربیتی در تمام مقاطع تحصیلی راهنمایی، دبیرستان و پیش‌دانشگاهی فعال بوده و در مراکز استان‌ها و شهرهای بزرگ دارای نمایندگی هستند. در گذشته مراکز تیزهوشان دانش‌آموختگان خود را با استفاده از آزمون‌های سراسری انتخاب کرده و طی چند آزمون میزان سطح سواد و استعداد دانش‌آموزان را مورد سنجش قرار می‌داد. این کار به منظور یافتن استعدادها ی برتر انجام می‌گرفت. هدف اصلی از راه‌اندازی سازمان ملی پرورش استعداد درخشان، حمایت از استعدادها ی برتر و کشف آنها بود. به همین خاطر است که اغلب دانش‌آموزان این مدارس پس از طی کردن دوران مدرسه در دانشگاه‌های برتر ایران پذیرفته شده و سپس در هر دانشگاه نیز جزء افراد برتر قرار می‌گیرند.

در مدارس سمپاد سطح اولیه سواد دانش‌آموزان نیز برای این مراکز اهمیت داشته و هدف کشف استعدادها ی برتر از بین استعدادها ی موجود است. در صورتی که در مدارس غیرانتفاعی خبری از دانش‌آموزان برگزیده نیست و صرفاً سعی بر این است که با اضافه کردن طرح درس‌ها و فشارهای مضاعف سطح علمی دانش‌آموزان بالاتر برود. به همین خاطر است که گاهی دانش‌آموزان غیرانتفاعی از درس زده شده و ترجیح می‌دهند از این مدارس فاصله بگیرند. زیرا فشاری که بر دانش‌آموزان وارد می‌شود دوچندان خواهد بود. مدارس تیزهوشان نمونه دولتی و غیر انتفاعی ایران در برنامه‌های آموزشی اصلی خود تفاوت عمده‌ای با یکدیگر ندارند. زیرا منابع اصلی آموزش در همه مدارس یکسان است. آنچه باعث ایجاد تفاوت در بین این مدارس می‌شود، شیوه آموزشی آنها و سطح آموزشی آنهاست. مدارس نمونه دولتی نیز به صورت گزینشی عمل کرده و دانش‌آموزان خود را با آزمون برمی‌گزینند. ولی اهداف آن با مدارس تیزهوشان متفاوت است. مدارس نمونه دولتی زیر نظر مستقیم آموزش پرورش بوده و جهت حمایت از دانش‌آموزان دولتی با استعداد ایجاد شده است. مدارس سمپاد زیر نظر سازمان پرورش استعدادها ی درخشان بوده و هدف اصلی آن پرورش خلاقیت و استعداد افراد است. ویژگی‌های بارز این مدارس را می‌توان به صورت زیر دسته‌بندی کرد: الف- ساعات درسی: ساعات درسی هفتگی مدارس تیزهوشان درست مشابه مدارس عادی بوده و دقیقاً سی ساعت در هفته است. ب- استفاده از کتاب‌های مکمل: در مدارس تیزهوشان در کنار درس‌های معمول آموزش و پرورش، کتاب‌های مکملی در نظر گرفته شده و این دروس نیز به دانش‌آموزان آموزش داده می‌شود. این موضوع به منظور پرورش استعداد دانش‌آموزان بوده و متناسب با آنها خواهد بود. ج- آزمون‌های استعدادیابی: در مدارس تیزهوشان به طور مکرر و هر ساله آزمون‌هایی برگزار می‌شود. هدف از برگزاری این آزمون‌ها تعیین سطح علمی دانش‌آموزان بوده و به نوعی سنجش میزان پیشرفت آنها را مشخص می‌کند. آزمون‌های استعدادسنجی مدارس تیزهوشان هر ساله به صورت سراسری برگزار می‌شود. د- گزینش دانش‌آموزان: هدف اصلی سازمان ملی پرورش استعدادها ی درخشان، شناسایی استعدادها ی برتر هر شهر بوده و به

توجه قرار گیرند و قادر باشند وقت بیشتری را صرف فعالیت در حوزه آموزش تیزهوشان کنند. از این طریق، آنها می‌توانند به عنوان «دیده‌بان» و «مشاور» تیزهوشان نقش آفرینی کنند و روند موفقیت‌آمیزتری را در شناسایی تیزهوشان ایجاد کنند. در این رابطه، باید توجه ویژه‌ای به بحث «تفاوت جنسیتی» به خصوص در فعالیت‌های پژوهشی، مورد نیاز است. به طور کلی، نیاز به تحقیقات بیشتری برای بررسی نیازهای آموزشی و پرورشی کودکان تیزهوش، وجود دارد.» (۱۶)

کالدِر و همکاران گسترش آموزش تیزهوشان در کانادا در ده سال اخیر، از تلقی تیزهوشی به عنوان یک استثنا تا پذیرش آن به عنوان سیاست عمومی آموزش تیزهوشان، باید همچنان استمرار پیدا کند. برای رسیدن به این هدف، و برای کسب اطمینان از رسیدن به حد نصاب بالا در آموزش تیزهوشان، ساختار ارتباط‌دهنده مؤسسات هماهنگ‌کننده آموزش تیزهوشان در ۱۰ استان کانادا با «مرکز ملی تحقیقات و آموزش تیزهوشان» باید هر چه بیشتر تقویت شود.

در نظام آموزشی ایران هر دانش‌آموز بدون نیاز نظام‌مند به دیگری باید بتواند فرایند یادگیری را سپری کرده و در پایان هر مرحله از این فرایند مورد ارزیابی انفرادی قرار گیرد. در این نظام جز ساعات اندک مربوط به بازی و ورزش دانش‌آموزان در هیچ کار گروهی نظام‌مندی شرکت ندارند و به هیچ وجه برای کارهای مشارکتی و جمعی آموزش نمی‌بینند. مهم‌ترین سطح یادگیری در این نظام، دانش است که صرفاً بر توانایی حافظه افراد تکیه دارد. البته شاید به نظر برسد که در بخشی از فرایند یادگیری به خصوص در پایان هر مرحله و در بخش ارزیابی به سایر سطوح یادگیری مانند «درک»، «فهم»، «کاربرد تجزیه و تحلیل» و «نوآوری» نیز توجه می‌شود، اما فقط با کمی دقت معلوم می‌شود که از سایر سطوح جز نام چیز دیگری مشاهده نمی‌شود، زیرا فهم صحیح و مورد پذیرش در این نظام همان فهمی است که به دانش‌آموزان آموزش داده شده است و تجزیه و تحلیل هر موضوع آنگاه صحیح است که منطبق بر نظر معلم باشد؛ به عبارت دیگر دانش‌آموزان سایر سطوح یادگیری را نیز همچون سطح دانش فراگرفته و به حافظه خود می‌سپارند؛ از این رو هر چه دانش‌آموزان توان تقلید بیشتر از معلم خود را داشته باشند از امتیاز بیشتری برخوردار می‌شوند و به عنوان فرد موفق به جامعه معرفی می‌شوند. از طرف دیگر مهم‌ترین هدف در این نظام کسب نمره قبولی و مدرکی است که مؤید این نمره باشد. وقتی یادگیری دانش‌آموزان در سطح دانش متوقف شود و توجهی به سایر سطوح صورت نگیرد، به طور منطقی کسب نمره و مدرک تنها مزیتی است که از دوره‌های آموزشی به دست می‌آید و برای افراد باقی می‌ماند. مدارس تیزهوشان در حقیقت مدرسی هستند که زیر نظر سازمان ملی پرورش استعدادها ی درخشان، یا همان چیزی که به صورت عامیانه مرکز سمپاد خوانده می‌شود، فعالیت می‌کنند. این مراکز

¹ Calder, M. J., Richter, M. S., Mao, Y., Kovacs Burns, K., Mogale, R. S., & Danko, M.

نظام‌های آموزشی، منوط به توانمندی‌ها و قابلیت‌های حرفه‌ای دانش‌آموزان تیزهوش است که مجریان اصلی برنامه‌ها در محیط واقعی هستند. در نهایت، مشابهت‌ها و تفاوت‌های موجود بین آموزش برای همه و آموزش برای تیزهوشان باعث گردیده‌اند که سمت‌گیری‌های پرثمری به منظور تدوین برنامه‌های آموزشی و تحصیلی برای محققین و دست‌اندرکاران این امر فراهم آورد. (۱۹).

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از لحاظ هدف بنیادی و از لحاظ نحوه گردآوری داده‌ها توصیفی از نوع همبستگی و از منظر روش کیفی است. محیط پژوهش حاضر نظام آموزش و شناسایی تیزهوشان کشور ایران و کانادا بوده است. روش نمونه‌گیری در این پژوهش، نمونه‌گیری هدفمند است که بر اساس نظر پژوهشگران کشور کانادا و ایران را به دلیل پیشرفته بودن نظام کانادا است که می‌تواند با مقایسه با کشور ایران مدل مطلوبی برای شناسایی و آموزش تیزهوشان استخراج شود.

یافته‌ها

پژوهش حاضر با هدف شناسایی مؤلفه‌های موجود در مدل استعدادیابی دانش‌آموزان تیزهوش ایران و کشورهای منتخب جهت مشخص شدن نقاط تشابه و افتراق مدل استعدادیابی در ایران و کشورهای منتخب و ارائه چارچوب ادراکی مناسب برای استعدادیابی دانش‌آموزان تیزهوش انجام شد. در این فصل به ارائه نتایج تحلیل‌های آماری پرداخته شده است. در ابتدا شاخص‌های جمعیت شناختی نمونه مورد بررسی قرار گرفته سپس شناسایی مؤلفه‌های موجود در مدل استعدادیابی دانش‌آموزان تیزهوش ایران و کشورهای منتخب با استفاده از روش تحلیل محتوی، روش دلفی و روش تحلیل عاملی انجام شد و سپس بر روی پرسشنامه مستخرج از روش دلفی تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی انجام شد. سپس با استفاده از روش تحلیل تطبیقی کیفی بولی نقاط تشابه و افتراق مدل استعدادیابی در ایران و کشورهای منتخب مشخص شد و نهایتاً چارچوب ادراکی مناسب برای استعدادیابی دانش‌آموزان تیزهوش ایران به خارج ارائه شد. از این رو ابتدا شاخص‌های توصیفی ارائه شده‌اند و سپس به چهار سوال پژوهش پاسخ داده شده

۲-۴- شاخصهای جمعیت شناختی

در پژوهش حاضر ۱۰۰ نفر از دانش‌آموزان تیزهوش (۷۳ نفر مرد و ۲۷ نفر زن) و ۶۰ نفر از صاحب‌نظران (۳۹ نفر مرد و ۲۱ نفر زن) به عنوان نمونه مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. توزیع نمونه بر حسب سن، سنوات خدمت و سال‌های اقامت در خارج از کشور در جدول ۴-۱ ارائه شده است.

همین منظور برای تعیین و انتخاب دانش‌آموزان، در این مدارس آزمون‌هایی برگزار می‌شود. در گذشته این کار به صورت یک آزمون متمرکز انجام می‌گرفت. ولی در چند سال گذشته روال کار مدارس سمپاد تغییر کرده و گزینش به صورت مدرسه محور است. ه- گزینش کادر تحصیل: همین‌طور که در مدارس تیزهوشان گزینش دانش‌آموزان اهمیت دارد، گزینش کادر آموزشی و مدیریتی نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. زیرا برای پرورش استعداد دانش‌آموزان نیاز به افراد متخصص و تیزهوشی است (۱۷).

نظری، سعادت‌ی شامیر، باقری نوع پرست و رضایی^۱ مدارس تیزهوشان در کنار تمام تفاوت‌هایی که با مدارس عادی و غیر انتفاعی دارند، یک تفاوت دیگر را نیز دارا هستند. این مدارس به صورت متمرکز اداره شده و زیر نظر مستقیم سازمان آموزش و پرورش کشور نیستند. در حقیقت این سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان است که وظیفه مدیریت مدارس سمپاد را در سرتاسر کشور بر عهده دارد. کادر مدیریتی و آموزشی این مدارس نیز از بین دبیران و اساتید برجسته دانشگاه‌ها انتخاب می‌شوند. «بودجه مدارس تیزهوشان به کمک روش حق الثبت، کمک‌های سازمان سمپاد و خیرین تأمین می‌شود. به خاطر اینکه بودجه این مدارس از طرف آموزش و پرورش تأمین نمی‌گردد، هر دانش‌آموز نیز سالانه لازم است مبلغ مشخصی را به صورت شهریه بپردازد. کادر مدیریتی هر مدرسه به شکل هیئت امنایی بوده و در طول سال با دانش‌آموزان و والدین آن‌ها به طور مستمر در ارتباط هستند.» در مدارس تیزهوشان به واسطه برنامه‌های درسی فوق برنامه و پرورش استعداد درونی دانش‌آموزان، سعی بر بهره‌گیری حداکثری از استعداد و توانایی‌های ذهنی دانش‌آموزان است. البته کار مدارس تیزهوشان فقط در مدرسه تمام نمی‌شود. در این مدارس با استفاده از مشاورین برتر برای تمام روز دانش‌آموزان برنامه‌ریزی شده و به این شکل از اتلاف وقت آن‌ها جلوگیری می‌شود. نظام آموزشی ایران از معدود نظام‌های آموزشی در دنیا است که مبانی علمی و فلسفی آموزش و پرورش آن، نظام «رفتارگرایی» است که از اصول آن حمایت می‌نماید. «کتاب درسی واحد، نظام رقابتی شاگرد اولی، حذف تدریجی دانش‌آموزان، بی‌توجهی به تفاوت‌های فردی و نیازهای دانش‌آموزان، از پیش تعیین کردن محتوا و فرایند آموزش از نمونه‌های بارزی هستند که می‌توان برای نظام آموزشی ایران نام برد.» (۱۸). آموزش دانش‌آموزان تیزهوش به سیاست‌ها، رویه‌ها و مقاصد طراحی شده برای تأمین دانش‌آموزان تیزهوش دارای دانش کافی، نگرش درست، رفتار خوب و مهارت‌هایی که برای انجام وظایفشان در کلاس، مدرسه و جامعه گسترده‌تر نیاز دارد، اشاره دارد. کسانی که دانش‌آموزان تیزهوش را آموزش می‌دهند افراد حرفه‌ای هستند. به آنها مربیان معلم می‌گویند. «تربیت معلم» را می‌توان از جمله حساس‌ترین و مهم‌ترین مؤلفه‌های نظام‌های تعلیم و تربیت دانست؛ چرا که موفقیت و عدم موفقیت در ایجاد تحول در

¹ Nazari, M., Seadatee Shamir, A., Bagheri Noaparast, K., & Rezaei, S.

جدول ۱. توزیع نمونه بر حسب سن، سنوات خدمت

شاخص	گروه	کمینه	بیشینه	میانگین	انحراف استاندارد
سن	صاحب نظران	۳۴	۴۸	۴۰/۶۳	۴/۵۰
سن	صاحب نظران	۴	۱۷	۹/۲۵	۳/۷۸
سن	صاحب نظران	۱	۶	۲/۳۱	۱/۶۷

نتایج درج شده در جدول فوق نشان می‌دهد که میانگین سن صاحب نظران به ترتیب ۳۷/۶۶ و ۴۰/۶۳ سال می‌باشد. در ادامه توزیع

نمونه دانش آموزان تیزهوش بر حسب میزان تحصیلات در جدول ۲-۴ آورده شده است.

جدول ۲. توزیع نمونه دانش آموزان تیزهوش بر حسب پایه تحصیلی

گروه	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
اول	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰
دوم	۴۵	۴۵	۴۵	۵۵
سوم	۲۵	۲۵	۲۵	۱۰۰
کل	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	

نتایج جدول فوق گویای آن است که ۳۰ درصد از دانش آموزان تیزهوش پایه اول تحصیلی، ۴۵ درصد پایه دوم و ۲۵ درصد پایه سوم هستند. توزیع نمونه دانش آموزان تیزهوش بر حسب رشته تحصیل در جدول ۳-۴ آورده شده است.

جدول ۳. توزیع نمونه دانش آموزان تیزهوش بر حسب رشته تحصیل

رشته تحصیل	تعداد	درصد	درصد تجمعی
تجربی	۴۰	۴۰	۴۰
ریاضی	۲۰	۲۰	۶۰
علوم انسانی	۱۵	۱۵	۷۵
هنر	۱۵	۱۵	۹۰
فنی حرفه ای	۱۰	۱۰	۱۰۰
کل	۱۰۰		

جدول فوق نشان می‌دهد که نشان می‌دهد که بیشتر دانش آموزان تیزهوش به ترتیب در رشته های تجربی (۴۰ درصد)، ریاضی (۲۰ درصد)، و علوم انسانی (۱۵ درصد) هنر (۱۵ درصد) و فنی حرفه ای (۱۰ درصد) مشغول به تحصیل بوده اند.

توزیع نمونه صاحب نظران بر حسب دانشگاه محل خدمت در جدول ۴-۵ آمده است.

جدول ۴. توزیع نمونه صاحب نظران بر حسب دانشگاه محل خدمت

دانشگاه	درصد	دانشگاه	درصد	دانشگاه	درصد
فردوسی مشهد	۶/۶۷	شهید بهشتی	۵	سمنان	۱/۶۷
خوارزمی تهران	۳/۳۳	پیام نور	۵	شیراز	۳/۳۳
تربیت مدرس	۳/۳۳	تهران	۱۳/۳۳	صنعتی شریف	۵
اصفهان	۳/۳۳	خواجه نصیر طوسی	۳/۳۳	علامه طباطبایی	۶/۶۷
الزهره	۸/۳۳	خوارزمی	۱۰	آزاد اسلامی علوم و تحقیقات	۶/۶۷
گیلان	۵	رودهن	۳/۳۳	آزاد اسلامی تهران شمال	۳/۳۳

توزیع نمونه صاحب نظران بر حسب رشته تخصصی در جدول ۴-۶ آمده است.

جدول ۵. توزیع نمونه صاحب نظران بر حسب رشته تخصصی

گروه	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
روان شناسی	۴۷	۷۸/۳	۷۸/۳	۷۸/۳
فلسفه تعلیم و تربیت	۸	۱۳/۳	۱۳/۳	۹۱/۷
هنر	۳	۵	۵	۹۶/۷
فنی مهندسی	۲	۳/۳	۳/۳	۱۰۰
کل	۶۰	۱۰۰	۱۰۰	

جدول ۶. توزیع نمونه صاحب نظران بر حسب مرتبه علمی

گروه	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
مربی	۱۲	۰/۲۰	۰/۲۰	۰/۲۰
استادیار	۴۰	۶۶/۷	۶۶/۷	۸۶/۷
دانشیار	۶	۱۰	۱۰	۹۶/۷
استاد	۲	۳/۳	۳/۳	۱۰۰
کل	۶۰	۱۰۰	۱۰۰	

مصاحبه با صاحب نظران و به دست آوردن محتوای لازم با استفاده از روش تحلیل محتوا و کدگذاری نتایج به دست آمده به دو بخش مبانی علمی و فلسفی در ایران و فنلاند تفکیک شدند که در دو جدول جداگانه به تفکیک گزارش شدند. از این رو ابتدا شاخص‌ها، مقوله‌ها و مضامین علمی و فلسفی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش در کشور فنلاند در جدول ۱ گزارش شده است. جدول ۱. شاخص‌ها، مقوله‌ها و مضامین مبانی علمی و فلسفی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش در کشور کانادا

شاخص‌های جمعیت شناختی صاحب نظران پژوهش حاضر نشان داد که علاوه بر نویسندگان، ۵ نفر از صاحب نظران از رشته فلسفه تعلیم و تربیت که ۲ نفر دارای مرتبه دانشجویی و ۲ نفر استاد و ۱ نفر استادیار بود و ۵ نفر از صاحب نظران از رشته روان‌شناسی با گرایش‌های مختلف بودند که ۳ نفر از دارای مرتبه استادی و ۱ نفر دارای مرتبه دانشجویی و ۱ نفر دارای مرتبه استادیاری بود. لازم به ذکر است که صاحب نظران از بین اساتید برجسته دانشگاه‌های دولتی و آزاد انتخاب شدند. در این بخش برای گردآوری داده‌ها بعد از انجام

مفاهیم	مضامین	مقوله‌ها	شاخص‌ها
مبانی علمی	همه جانبه بودن	پویایی چند بعدی	۱- تأکید بر پویایی و بالندگی اجتماعی به عنوان یک استعداد ۲- تأکید بر یافتن باورها و مهارت‌های فکری بالاتر ۳- تأکید بر آموزش مهارت‌های ضروری ۴- تأکید بر خلاقیت‌های اولویت دار ۵- تأکید بر انواع هوش‌ها ۶- احترام به انواع استعدادها
خود مختاری در	خودمختاری در	غنی سازی مبتنی بر استقلال	۱- برنامه خودیادگیری ۲- برنامه خود نظارتی ۳- برنامه خودکنترلی ۴- خود غنی سازی استعدادها با تأکید بر رشد «اجتماعی هیجانی» تیزهوشان ۵- تأکید بر «حرمت خود» در افراد مستعد ۶- تأکید بر غنی سازی از طریق «مطالعه شخصی» ۷- تدوین نظام آموزشی ویژه توسط دانش آموزان ۸- خودمختاری معلمان در روش‌های تدریس
ارزیابی و شناسایی اساس آزمون‌ها	ارزیابی و شناسایی اساس آزمون‌ها		۱- آزمون‌های عملکرد و مهارتی ۲- آزمون‌های توانایی شناختی ۳- آزمون‌های انگیزه ۴- آزمون‌های شخصیتی ۵- آزمون‌های فلسفی ۵- انجام آزمون‌های روان‌شناسی به دست روانشناس مدرسه

<p>۱- امکان گذراندن دوران تحصیل به صورت انفرادی از طریق «تسریع تحصیلی» ۲- امکان «غنی سازی» محتوای آموزشی از طریق نظر سنجی دانش آموزان ۳- امکان «غنی سازی» محتوای آموزشی از طریق نظر سنجی اولیا و مربیان و مدیران ۴- «جهش کلاسی» یا «معافیت از آموزش اجباری» ۵- فراغت تحصیلی زودهنگام از مدرسه ۶- اجازه حضور در دانشگاه، در سن ۱۵ سالگی ۷- آموزش خصوصی و تحصیل در منزل ۸- ایجاد فرصت برای ادامه تحصیل در سطح دانشگاهی ۹- تسریع تحصیلی</p>	<p>تسهیلات خاص</p>
<p>۱- تدوین نظام آموزشی ویژه و فوق برنامه توسط والدین، مربیان، معلمان و مدیران ۳- برگزاری کارگاه‌های آموزشی مشاوره انفرادی و گروهی ۴- «یادگیری آزاد» ۵- «غنی سازی آموزشی» ۶- «فشرده سازی برنامه آموزشی» ۷- بازی به عنوان بخش مهمی از فرایند یادگیری و فوق برنامه ۸- تأکید بر بازی‌های خلاق و بدنی در فضای باز و راحت ۹- آموزش ویژه با استفاده از تکنولوژی به روز</p>	<p>آموزش های ترمیمی آموزش های ویژه و فوق برنامه</p>
<p>۱- المپیادها ۲- مسابقات محلی ۳- مسابقات ملی ۴- مسابقات بین‌المللی، در زمینه زبان خارجی، علوم طبیعی و اجتماعی، ریاضیات و همچنین ورزش و هنر، در همه دوره‌های تحصیلی ۵- استفاده از اطلاعات والدین در فرایند شناسایی استعدادها ۶- پذیرش توصیه خود دانش‌آموز و «توصیه معلم جهت شرکت در مسابقات و المپیادها» ۷- پیشرفت تحصیلی مدرسه، نشانه استعداد برتر</p>	<p>برگزاری مسابقات</p>
<p>۱- مدارس در چگونگی آموزش تیزهوشان اختیار کامل دارند ۲- استان‌ها در چگونگی آموزش تیزهوشان اختیار کامل دارند ۳- دانش‌آموزان تیزهوش از کلاس‌های معمولی مختلف و با سنین متفاوت، در کنار هم جمع می‌شوند تا بر روی تمرین‌ها و پروژه‌های چالش برانگیز کار کنند</p>	<p>تأکید بر توانایی های استقلال در شناسایی مشارکتی استعدادها</p>
<p>۱- تأکید بر یافتن نقطه تعادلی میان «جداسازی» و «تلفیقی» ۲- هم‌تایان کمک می‌کند که دانش آموزان تصویر واقع‌بینانه‌تری از استعداد خود داشته باشند ۳- کیفیت بخشی به نحوه آموزش تیزهوشان با همکاری والدین ۴- کیفیت بخشی به نحوه آموزش تیزهوشان با همکاری متخصصین</p>	<p>استعداد یابی مشارکتی</p>
<p>۱- دانش آموزان تیزهوش متخصص در امر شناسایی استعدادها ۲- والدین مربیان مشاوران و مدیران تیزهوش متخصص در امر شناسایی استعدادها ۳- «دیده‌بانی» استعداد یابی از طریق همسالان ۴- «دیده‌بانی» استعداد یابی از طریق والدین ۵- «دیده‌بانی» استعداد یابی از طریق مربیان ۶- «دیده‌بانی» استعداد یابی از طریق مدیران ۷- گواهینامه «تخصص در آموزش و شناسایی تیزهوشان»</p>	<p>دیده بانی استعداد یابی</p>

مسابقات، استقلال در شناسایی استعدادها، استعداد یابی مشارکتی و دیده بانی استعدادها (و ۴مضمون همه جانبه بودن استعداد یابی، خود مختاری در استعداد یابی، آموزش های ترمیمی و فوق برنامه، تأکید بر توانایی های مشارکتی) و می باشد. در ادامه نتایج تحلیل

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود مبانی علمی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش در کانادا دارای ۵۸ شاخص، ۹ مقوله (پویایی چند بعدی، غنی سازی مبتنی بر استقلال، ارزیابی و شناسایی بر اساس آزمون‌ها، تسهیلات خاص، آموزش های ویژه، برگزاری

محتوا و کدگذاری جهت شناسایی شاخص‌ها، مقوله‌ها و مضامین
 مبانی علمی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش در کشور ایران در جدول رضایی (۱۴۰۰) گزارش شده است. ۲ بر گرفته از مقاله نظری، سعادت‌ی شامیر، باقری نوع پرست و

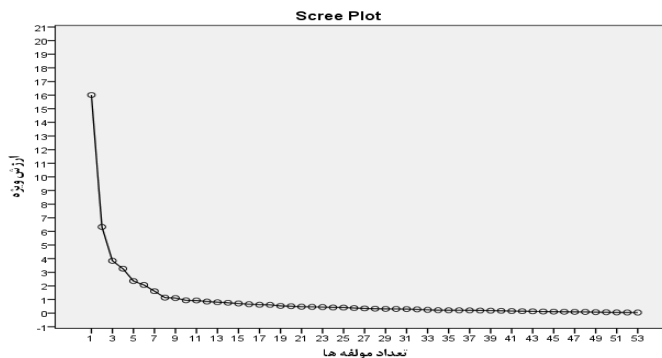
جدول ۷. شاخص‌ها، مقوله‌ها و مضامین مبانی علمی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش در کشور ایران

مفاهیم	مضامین	مقوله‌ها	شاخص‌ها
مبانی علمی	گسستگی میان	معلمان متغیر	
	فعالیت‌ها و برنامه‌های مدرسه با	نیاز به تعامل‌های مثبت و سازنده	۱. مدرسه مکانی رسمی و منفک از جریان واقعی زندگی است و ۲. عدم توجه به کیفیت تدریس معلمان
	زندگی واقعی	اهمیت بازی و خودمختاری	۱. استفاده از روش‌های تدریس از پیش تعیین‌شده، ۲. عدم مشارکت دانش‌آموزان در نظافت در مدرسه و ۳. تابعیت دانش‌آموزان از برنامه‌های از پیش تعیین‌شده
		اعتماد کامل	۱. کنترل‌شدن دائم دانش‌آموزان توسط پرسنل مدرسه، ۲. عدم اولویت شادابی دانش‌آموزان، ۳. عدم نقش مهم برای بازی در فرایند یادگیری و ۴. عدم تأکید بر بازی‌های خلاق و بدنی
مبانی فلسفی	رقابت‌گرایی	تکنولوژی قدیمی	۱. استفاده از تکنولوژی، ابزار و مواد آموزشی قدیمی و ۲. عدم وجود استانداردهای کافی برای ساختمان‌های مدارس
		تأکید بر محتواهای متمرکز	۱. عدم توجه به بازی، شادی و تحرک بدنی در مهد و مدرسه، ۲. ساعت تفریح محدود و کوتاه، ۳. در حاشیه قراردادن خلاقیت و نوآوری، ۴. عدم توجه مناسب به کیفیت تدریس و علاقه و انگیزه معلم، ۵. عدم اولویت تمرین مهارت‌های اجتماعی مانند مسئولیت‌پذیری، ۶. عدم توجه به همدلی و صمیمیت در دانش‌آموزان و همکاران، ۷. وجود فضای رقابتی و ۸. محدودیت در محیط آزاد و مشارکت
	نتیجه‌گرایی	زیاد بودن محتواهای یادگیری	۱. ضعف در خلق محیط‌های متنوع برای یادگیری و کار گروهی
		عدم توجه به تخیل و رویاپردازی	۱. رفتارهای پرخاشگرانه معمول و متداول است و ۲. نداشتن فرصتی برای رویاپردازی و خیال‌پردازی توسط دانش‌آموزان
		نتیجه‌محوری	۱. قراردادن تفاوت‌های فردی در حاشیه، ۲. نگاه یکسان و متمرکز و ۳. محیط‌گرایی و تکیه بر سازگاری با گزاره‌های از پیش تعیین‌شده

یافته های کمی
 در این بخش ابتدا از دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول ۸۰ نفر (از پایه اول و دوم هر کدام ۲۷ نفر و از پایه سوم ۲۶ نفر) و از دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم ۸۰ نفر (از پایه اول و دوم هر کدام ۲۷ نفر و از پایه سوم ۲۶ نفر) به صورت تصادفی انتخاب شدند. با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنوف، نرمال بودن توزیع داده‌ها در هر دو مقطع به دست آمد. سپس جهت تعیین کفایت حجم نمونه پیش از انجام تحلیل عاملی شاخص KMO با مقدار ۰/۸۵۸ و آماره آزمون کرویت بارنتل با مقدار ۷۶۱۹/۹۱ در سطح ۰/۰۰۱ به دست آمد که نشان‌دهنده کفایت حجم نمونه بود. نمودار اسکرین جهت شناسایی تعداد عوامل موثر در مبانی علمی و فلسفی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش در شکل ۱ ارائه شد.

سایر مشخصات الگوی استعدادیابی بر اساس نظر متخصصان برگرفته از پژوهش حاضر عبارتند از ۱-ارزیابی انفرادی ۲-حداقل کار گروهی و مشارکتی نظام‌مند ۳-مهم‌ترین سطح یادگیری دانش‌آموز است ۴-حافظه محوری ۵-آموزش سطحی «درک»، «فهم»، «کاربرد تجزیه و تحلیل» و «نوآوری» ۶-معلم محوری، موضوع محوری ۷-تأکید بر نمره و مدرک ۸-یکسان بودن منابع و تفاوت در شیوه آموزش ۹-استفاده از کتاب‌های مکمل ۱۰-تعیین سطح علمی دانش‌آموزان با استفاده از آزمون‌های استعدادیابی ۱۱-استفاده از کادر متخصص در مدرسه ۱۲-کتاب درسی واحد، نظام رقابتی شاگرد اولی، حذف تدریجی دانش‌آموزان، بی‌توجهی به تفاوت‌های فردی و نیازهای دانش‌آموزان، از پیش تعیین کردن محتوا و فرایند آموزش

1 - Kolmogorov Smirnov

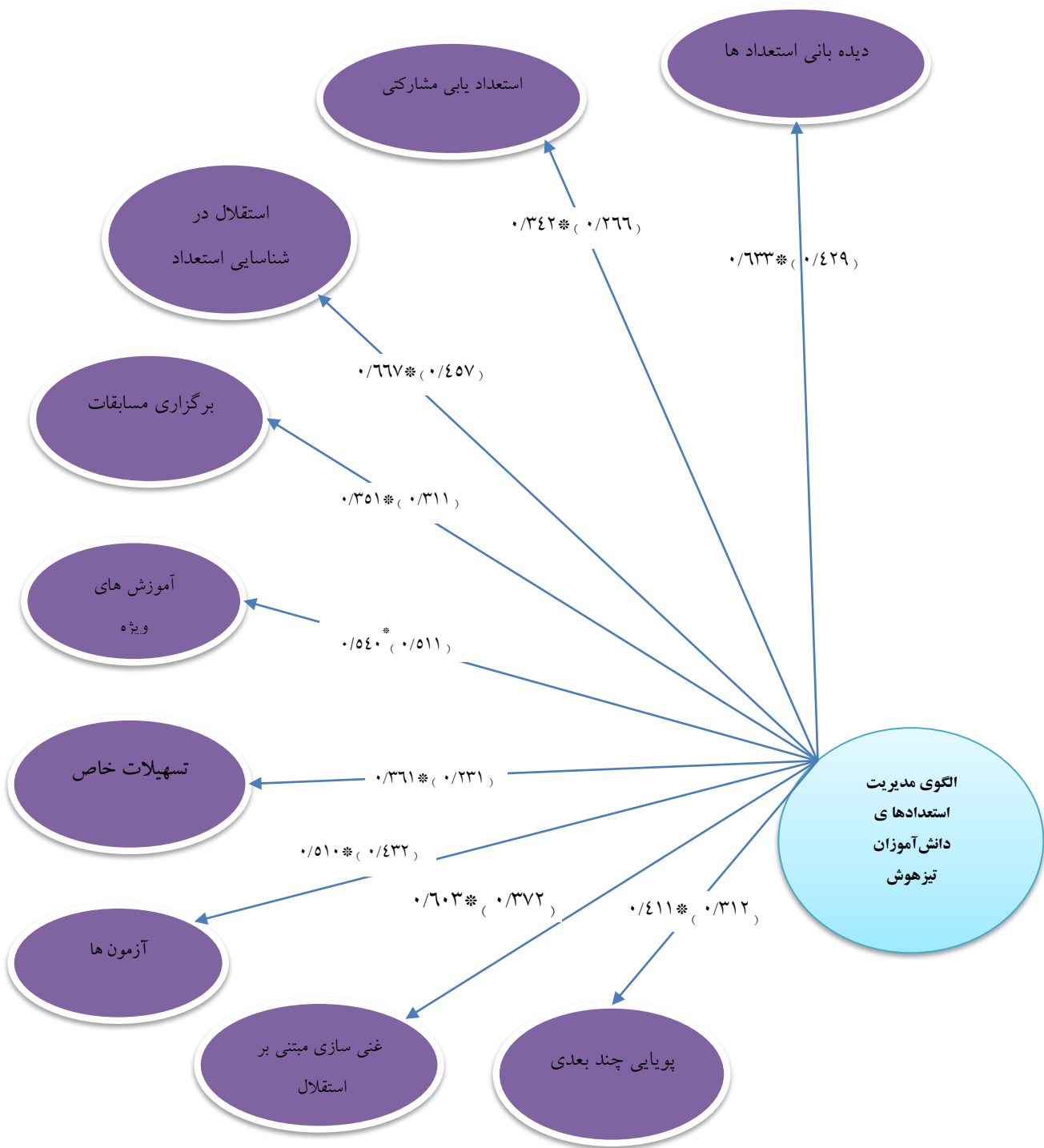
شکل ۱. نمودار اسکری جهت شناسایی تعداد عوامل موثر در مبانی علمی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش

همان‌طور که در شکل ۱ مشاهده می‌شود مبانی علمی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش دارای ۹ عامل است. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی برای شناسایی عوامل موثر در مبانی علمی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش در جدول ۳ گزارش شده است.

جدول ۸. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی در زمینه مبانی علمی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش برای ایران

واریانس کل تبیین شده	واریانس تبیین شده	ارزش ویژه	بار عاملی	پایایی	تعداد گویه	عامل‌ها
	۹۱/۱۰	۰۱/۲۳	۰/۶۶	۰/۷۴	۸	غنی‌سازی مبتنی بر استقلال
	۳۶/۱۰	۰۲/۱۴	۰/۳۱	۰/۷۱	۷	خودمختاری در استعداد یابی
	۶۶/۱۹	۳۲/۱۷	۰/۷۲	۰/۸۳	۶	ارزیابی و شناسایی بر اساس آزمون‌ها
	۴۳/۲۰	۲۰/۲۱	۰/۴۲	۰/۸۲	۶	تسهیلات خاص
۹۰/۸۳	۴۰/۲۲	۴۴/۲۰	۰/۶۵	۰/۸۷	۷	آموزش‌های ویژه
	۷۰/۱۲	۳۴/۱۶	۰/۲۷	۰/۸۹	۵	برگزاری مسابقات
	۹۰/۱۳	۲۴/۱۷	۰/۵۲	۰/۸۳	۵	استقلال در شناسایی استعدادها
	۹۰/۶	۲۴/۱۴	۰/۶۴	۰/۹۱	۲	استعداد یابی مشارکتی
	۹۴/۵۲	۸۴/۴	۰/۳۶	۰/۸۱	۳	دیده بانی استعدادها

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود مبانی علمی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش دارای ۹ عامل (پویایی چند بعدی، غنی‌سازی مبتنی بر استقلال، ارزیابی و شناسایی بر اساس آزمون‌ها، تسهیلات خاص، آموزش‌های ویژه، برگزاری مسابقات، استقلال در شناسایی استعدادها، استعداد یابی مشارکتی و دیده بانی استعدادها) بود که با هم توانستند 94/52 درصد از واریانس کل مبانی علمی آموزش دانش‌آموزان تیزهوش را تبیین کنند. نتایج شاخص‌های برازندگی مدل عوامل علمی موثر در آموزش دانش‌آموزان تیزهوش در جدول ۴ گزارش شده است.

شکل ۲. الگوی عوامل علمی موثر در الگوی مدیریت استعدادها ی دانش آموزان تیزهوش

جدول ۹. شاخص های برازندگی مدل عوامل علمی موثر در الگوی مدیریت استعدادها ی دانش آموزان تیزهوش

AGFI	GFI	CFI	RMSEA	χ^2/df	مدل
۰/۹۲	۰/۹۶	۰/۹۷	۰/۰۳۹	۵۳/۱	نه عاملی

توجه به یافته های فوق نتایج مربوط به مدل نشان می دهد. استقلال در شناسایی استعدادها (۰/۴۵۷) * (۰/۶۶۷)، دیده بانی استعدادها (۰/۴۲۹) * (۰/۶۳۳)، غنی سازی مبتنی بر استقلال (۰/۳۷۲) * (۰/۶۰۳)، آموزش های ویژه (۰/۵۱۱) * (۰/۵۴۰)، آزمون ها

همان طور که در جدول ۴ مشاهده می شود مقدار شاخص های برازش بالای ۰/۹۲ و مقدار شاخص RMSEA (۰/۰۳۹) بود که نشان دهنده برازش مدل فوق جهت الگوی مدیریت استعدادها ی دانش آموزان تیزهوش در کانادا می باشد. در این ارتباط و با

((۰/۴۳۲ * ۰/۵۰۲))، پویایی چند بعدی ((۰/۳۱۲ * ۰/۴۱۱))، تسهیلات خاص ((۰/۲۳۱ * ۰/۳۶۱))، برگزاری مسابقات ((۰/۳۱۱ * ۰/۳۵۱))، استعداد یابی مشارکتی ((۰/۲۶۶ * ۰/۳۴۴))، به ترتیب بالاترین بار عاملی و وزن عاملی را بر روی عامل مرتبه دوم استعدادیابی دانش آموزان تیزهوش . دارند.

نتیجه گیری

همسو با یافته های پژوهش حاضر و سایر پژوهشهای مرتبط (۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳) با توجه به مجموع بحث های انجام شده در ارتباط با الگوهای مدیریت استعداد می توان نتیجه گرفت که در ابتدا، کودکان تیزهوش در چهار طبقه قابل تفکیک هستند: گروه اول - به دانش آموزانی در گروه موفق قرار دارند که توانسته اند استعدادهای خود را شکوفا سازند، مشاهده کننده ای زیرک و باهوش هستند، خیلی سریع یاد می گیرند، در راه نیل به کمال جد و جهد می کنند، به سادگی از کار خود راضی نمی شوند، عقاید بی شماری دارند، از اعتماد به نفس بالایی برخوردارند و پیوسته در مورد همه چیز و همه کس سؤال می کنند. گروه دوم - دانش آموزانی هستند که تیزهوشی آنان به دلیل مشکلات رفتاری از قبیل مردود شدن در مدرسه، پرخاشگری، ناسازگاری و عدم تطبیق با محیط آموزشی، خیالبافی مستمر و رفتارهای ناهنجار، نادیده گرفته شده است. گروه سوم - دانش آموزانی را شامل می شود که تیزهوشی نهفته دارند، ناامیدی ها و محدودیت ها سبب شده است آنها خجالتی، گوشه گیر و کم حرف شوند و استقلال رأی نداشته باشند. گروه چهارم - دانش آموزانی بسیار خلاق هستند. آنها به مطالعه، علاقه خاصی نشان می دهند، مشاهدات دقیقی دارند، از شاخص های بارز آنان جستجوی راه حل های غیر مرسوم و طرح سؤالات غیرمنتظره است، مسائل را با روش های ابتکاری و بدیع حل می کنند، نسبت به بسیاری از چیزها کنجکاوی نشان می دهند، به خیال پردازی و تصورات علاقه زیادی نشان می دهند. هر چند ممکن است گاهی در آزمون ها موفق به احراز امتیاز بالا نشوند. در مجموع برای بهره وری بهتر و مدیریت استعداد، راهکارهای ذیل پیشنهاد می شود: ۱- استفاده از ترکیبی از روش های شناسایی (آزمون و مصاحبه) ۲- اتخاذ ساز و کارهای دقیق در جذب استعدادها ۳- استفاده از تجارب دیگر کشورها ۴- فراهم کردن زیرساخت های مناسب و تجهیز کردن مدارس به امکانات مطلوب ۵- طراحی مدارس ویژه استعدادها ۶- فراهم کردن بستری جهت رشد و پرورش استعدادها ۷- تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآموده ۸- ارائه دوره های توانمندسازی برای دانش آموزان تیزهوش ۹- به کارگیری و استقرار فناوری های اطلاعاتی نوین ۱۰- داشتن چشم انداز و دورنمایی هدفمند در زمینه مدیریت استعداد ۱۱- تدوین برنامه ها جهت دستیابی به چشم انداز تعریف شده جهت مدیریت استعدادها ۱۲- نظارت بر اجرای تصمیمات ایجاد محیط آموزشی پویا و فعال ۱۳- متنوع سازی رشته های تحصیلی ۱۴- اتخاذ ساز و کارهای برای گسترش تعاملات دانش آموزان تیزهوش و

مدیران ۱۵- گسترش ارتباطات دانش آموزان تیزهوش با یکدیگر در درون مدارس ایجاد محیطی آرام و بدون تنش در مدارس ۱۶- طراحی و ارائه برنامه های با نیازسنجی های قبلی برای توانمندسازی دانش آموزان تیزهوش ۱۷- بهبود روش های ارزیابی معلم در کلاس درس ۱۸- اتخاذ ساز و کارهای برای شناسایی هدفمند استعدادها ۱۹- برخورد عادلانه با استعدادها ۲۰- توجه به ارائه آموزش های کاربردی در نهاد خانواده (۲۴).

نتایجی که با اجرای راهکار فوق در مدارس و در بین دانش آموزان به بار می آید، قابل مشاهده و ملموس است که البته در مراحل ابتدایی و اولیه بیشتر به تکرار و تمرین نیاز دارد. سپس در مراحل بعدی با تعمیق این روش، شکوفایی استعدادها به معنای واقعی خودنمایی خواهد نمود. ایجاد تغییرات کوچک خواهد توانست تغییرات بزرگ، پربار و مؤثری در دانش آموزان به وجود آورد. بنابراین جامعه امروزی به نیروهای خلاق، انعطاف پذیر و پاسخگو نیاز دارد که شناسایی و جذب این نخبگان می تواند از طریق مدیریت استعداد از مدارس تیزهوشان و مؤسسات آموزشی آغاز گردد که نقشی اساسی در شکل گیری و شکوفایی استعداد دارند. از نظر معلمینی که با دانش آموزان تیزهوش سر و کار دارند بهترین محیط یادگیری به شرطی حاصل می شود که «دانش آموزمدار»، «فعال» و «پاسخگو به علایق و نیازهای فراگیران» باشد. معلم هر چند از نظر دانش و اطلاعات توانمند باشد در اغلب موارد به عنوان یک «تسریع کننده» در فرآیند یادگیری می تواند تأثیر مفیدی را به همراه داشته باشد. فراتر اینکه کلاس های «خوب» کلاس هایی هستند که برای دانش آموزان تیزهوش در جهت توسعه و گسترش یادگیری فراتر از آنچه در کلاس انتظار می رود تلاش نمایند و حیطه یادگیری را به مسائل و موضوعات خارج از دنیای مدرسه که ساختاری نامناسب دارند کشانده و دانش آموزان را با آنها مواجه سازند.

همسو با یافته های تحقیق حاضر و پژوهش های سیتومورانگ، تامیرینگ ونجیب^۱ هر چند توضیح اهداف محیط های مورد اشاره، آسانتر از دستیابی به آنها است، با وجود این، اهداف مزبور موجب شکل دهی به آرزوها و خواسته های آموزشی تیزهوشان می شود. گرچه چنین محیط هایی در جهت واقعی کردن و شکوفا نمودن «استعدادها» امری اساسی محسوب می شوند، بنابراین این چنین می توان نتیجه گیری کرد که ماهیت محیط یادگیری عاملی نیست که بتواند کلاس درس را مختص فراگیران تیزهوش سازد. با توجه به محتوای آموزشی، معلمین فراگیران تیزهوش در بهترین وضعیت، سعی دارند که دانش آموزان تیزهوش را از طریق کشف موضوع درسی که «قوی» یعنی «مربوط»، «منسجم»، «نیرومند»، «قابل انتقال»، «درگیر کننده» و «جالب توجه» طرح شده هدایت نمایند. معلمین به جای «انباشتگی» یا «مجزا نمودن» و «منفصل نمودن» حقایق موضوع بر مفاهیم و اصول مرکزی در حیطه و یا موضوع مورد نظر تمرکز می کنند. معلمین همچنین می کوشند که دانش آموزانی که نیازمند به کار بستن موضوعی می باشند مهارت

¹ Situmorang, N. B., Thamrin, M. H., & Nadjib, A.

relapsed addicted person. *International journal of education and applied sciences*, 1(3), 141- 146.

5. Bruffaerts, R., Mortier, P., Kiekens, G., Auerbach, R. P., Cuijpers, P., Demyttenaere, K., Green, J. G., Nock, M. K., & Kessler, R. C. (2018). Mental health problems in college freshmen: Prevalence and academic functioning. *J Affect Disord*, 1(225), 97-103.

6. Burns, N., & Grove, S. K. (2010). *Understanding nursing research: Building an evidence-based practice*. 5th Edition, Elsevier Health Sciences.

7. Calder, M. J., Richter, M. S., Mao, Y., Kovacs Burns, K., Mogale, R. S., & Danko, M. (2016). International students attending Canadian universities: Their experiences with housing, finances, and other issues. *Canadian Journal of Higher Education*, 46(2), 92–110.

8. Cole, P. M., Michel, M. K., & O'Donnell Teti, L. (1994). The development of emotion regulation and dysregulation: clinical perspective. In N. A. Fox (Ed.), *The development of emotion regulation: Biological and behavioral considerations*. Monographs of the Society for Research in Child Development, 59(2-3), 73-100.

9. Ghanjali, M., Saadati Shamir, A., & Asaseh, M. (2022). Inquiry factors affecting parents' compatibility with autism child. *Journal of Psychological Science*, 21(11 7), 1867 -1878. <https://psychologicalscience.ir/article - 1 - 1599 -fa.html>

10. Ghayebi Mehmandoost, M R., Ghadami, M., Seadatee Shamir, A., Rezaei, S. (2021). Developing a Model of Professional Competencies and Competencies of School Principals Based on Successful Managerial Intelligence with the Mediating Role of Personality Intelligence, *Journal of Psychology of Exceptional Individuals*, 11(42), 83-110.

لازم را به آنها یاد دهند. همچنان که (۲۵، ۲۶، ۲۷) نشان دادند سطح بالای «تفکر انتقادی» و «تفکر خلاق» از ویژگی‌های برجسته این «فرآیند» پیشرفته محسوب می‌شود. همچنین انعطاف‌پذیری شیوه‌ها و نیز متناسب بودن راهبردها در ارتباط با نیازها و اطلاعات در دسترس، به‌عنوان ابزار آموزشی مناسب تعریف شده‌اند که در خدمت برنامه‌های موردنظر برای فراگیران تیزهوش قرار می‌گیرد. فراتر اینکه دانش‌آموزان به جای اینکه مفاهیم و اصول موضوع درسی را در قالب یک مجموعه اطلاعاتی دریافت کنند، در وضعیتی قرار می‌گیرند تا مفاهیم کلیدی و اصول اساسی را خود کشف نمایند. با توجه به نتایج تحقیق و همسو با تحقیقات گذشته پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاری در مدارس تیزهوشان از سمت مداخله در فرآیندهای مدیریتی به سوی بهینه‌سازی فرآیند مدیریت استعداد باشد. همچنین سیستم‌های آموزشی – به ویژه در مدارس تیزهوشان – با شناسایی فرآیندهای مربوط به مدیریت استعداد و شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های آن به نیازسنجی، طراحی و اجرای دوره‌هایی به‌سازی کارکنان و کارکنان در مدارس تیزهوشان در حوزه ارتقاء مهارت‌ها و استعدادها متناسب با ابعاد و مؤلفه‌های ذکر شده مبادرت ورزد. در نهایت نیز پیشنهاد می‌شود که تحقیقاتی جهت توسعه استراتژیک مدیریت استعداد در مدارس تیزهوشان انجام و در سطح عملیاتی به کار گرفته شود تا بتوانیم شاهد ارتقاء، شکوفایی و بلوغ مدارس تیزهوشان در حوزه پیشرفت مدیران و دانش‌آموزان تیزهوش و همچنین دانش‌آموزان باشیم.

References

1. Abbasi anabad, A; Seadatee Shamir, A (2016). The effect of meta cognitive strategies instruction on secondary school male students working memory capacity and verbal short-term memory. *Science and Education*, N.12, p.452-456
2. Alqudayri, B., & Gounko, T. (2018). Studying in Canada: Experiences of female graduate students from Saudi Arabia. *Journal of International Students*, 8(4), 1736–1747. <https://doi.org/10.5281/zenodo.1468078>
3. Anderson, J. R., & Deslandes, C. (2019). Religion and prejudice toward immigrants and refugees: A meta-analytic review. *The International Journal for the Psychology of Religion*, 29(2), 128–145. <https://doi.org/10.1080/10508619.2019.1570814>
4. Bidaki, S., & Seadatee Shamir, A. (2014). Minnesota Multiphasic Personality Inventory Score in relapsed and non-

19. Morovat, K., Dortaj, F., Seadatee Shamir, A., & Abolma'Ali Alhosseini, Kh. (2022). The lived experience of experts in economic intelligence: A phenomenological study. *Journal of Psychological Science*, 21(115), 1391 - 1408. <https://psychologicalscience.ir/article-1-1697-fa.html>
20. Morowatisharifabad MA, Khankolabi M, Gerami MH, Fallahzade H, Mozaffari-khosravi H, Seadatee-Shamir A. (2016) Psychometric Properties of the Persian Version of Parenting Style and Dimensions Questionnaire: Implication for Children's Health-related Behaviors. *Int J Pediatr*; 4(9): 3373-80. DOI: 10.22038/ijp.2016.7318
21. Najafi Pāzuki, M., Darzi, A., Dastjerdi, M., Seadatee Shāmir, A., Dānāye Tous, M. (2013). Syntactic awareness, working memory & reading comprehension. *Educational Innovations*, 12(1), 61-84.
22. Naseri, M., & Seadatee Shamir, A. (2014). Self-directed skills enhancement through cognitive skills training. *International journal of education and applied sciences*, 1(5), 235- 240.
23. Nazari, M., Seadatee Shamir, A., Bagheri Noaparast, K., & Rezaei, S. (2021). Identifying the Scientific and Philosophical Foundations of Educating Gifted Students in Finland and Iran and Providing a Pattern for Iran. *Educational Psychology*, 17(61), 77-103. doi: 10.22054/jep.2021.62013.3400
24. Rahpeyma Aghmiuni S, Dortaj F, Seadatee Shamir A, Abolmaali K. Exploring and identifying the components of teacher-child interaction process quality: qualitative research. *J Child Ment Health*. 2021; 8 (2):62-77. URL: <http://childmentalhealth.ir/article-1-1121-en.html>
25. Ross, S. (2020, May 11). McGill and Concordia universities plan to move most
11. Greene, T., Gross, R., Amsel, L., & Hoven, C. W. (2018). The mental health of children and adolescents exposed to 9/11: Lessons learned and still to be learned. *World Trade Center Pulmonary Diseases and Multi-Organ System Manifestations*, 5, 121-136.
12. Hassani, F; Fariborz, F; bagheri, F; seadatee Shamir, (2019) The Effectiveness of Teaching Academic Engagement on psychological Capital Female Students Secondary School. *Journal of Instruction and Evaluation*. 12(46), 123-140.
13. Iskandar, R., & Zulela, M. (2021). Professionalism analysis of basic education teachers as agents to improve creativity in digital era. *Journal Ilmiah Sekolah Dasar*, 5(1), 16–24.
14. Jafari Sani, S; Keshavarzi, Z; Seadatee Shamir, A. (2017). The effects of train composition with brain learning approach based on the Educational self-efficacy and written ability of students. *Iranian journal of educational sociology*, 1(3), 56-65
15. lotfi, N; Seadatee Shamir A. (2016). The relationship between personality characteristics and attachment styles and emotional breakdown. *Research in clinical psychology and counseling* .6((1) 98- 112
16. Mahdian, H; Asadzadeh, H; Shabani, H; Ahghar, G; Ahadi, H & Seadatee Shamir, A. (2011) The Role of Invitational Education and Intelligence Beliefs in Academic Performance. *Journal of Invitational Theory and Practice*, V, 17,3-10
17. Marzi S, Seadatee Shamir A. (2019). The Role of Self-efficacy and Happiness in Predicting Self-criticism/reassurance among Teachers. *frooyesh.*; 8 (5) :153-162
18. Marzi,S; seadatee shamir,A. (2017). A confirmatory factor analysis and validation of the forms of self-criticism/reassurance scale among teachers. *Iranian journal of educational sociology*, 1(3), 26-34

classes online for fall term. CTV News.
<https://tinyurl.com/yb8sprsy>

26. Salari M, Seadatee Shamir A. (2021). Construction and Standardization of Passion Quotient Test in Elementary Students, Iranian Journal of Educational Sociology, 4(2): 188-194.

27. Salovay, P., Mayer, J. D. & Caruso. D. (2002). The positive psychology of emotional intelligence. in C. R. Snyder and S. J. Lopez (Eds.), Handbook of positive.